

Aidiachtaí (Adjectives)

1. An Aidiacht Cháilíochta (Attributive Adjective)

Tugann an Aidiacht cáilíocht don ainmfhocal – an teach **bán**, an fear **mór**, s.rl.

Má bhíonn ainmfhocal baininscneach agus sa tuiseal ainmneach, séimhítear an aidiacht a théann leis – fuinneog **mhór**, páirc **bheag**, traein **fhada**, scoil **mhaith**, s.rl.

Má bhíonn an t-alt roimh an ainmfhocal cuirtear séimhiú ar an ainmfhocal freisin – an **chistin bheag**, an **fhuinneog mhór**, an **bhean bhocht**, s.rl.

Má bhíonn ainmfhocal firinscneach agus sa tuiseal ainmneach ní shéimhítear an aidiacht (ná an t-ainmfhocal) – an crann **deas**, an bóthar **fada**, an cnoc **glas**, an cuan **mór**, an baile **beag**, s.rl.

2. An Aidiacht Shealbhach (Possessive Adjective)

Cuireann an Aidiacht Shealbhach úinéireacht in iúl.

mé	mo	mo chara (m' athair)
tú	do	do chara (d' árasán)
sé	a (his)	a bhróga (a uncail)
sí	a (hers)	a bróga (a huncail)
sinn (Muid)	ár	ár gceannaire (ár n -athair)
sibh	bhur	bhur gcarr (bhur n -uimhir)
siad	a	a ndúshlán (a n -aintín)

3. An Aidiacht Thaispeántach (demonstrative adjective), seo; sin; siúd, m.sh:

Seo é mo cheannsa.

Sin é an ceann eile.

Ní maith liom an ceann **siúd**.

4. An Aidiacht Bhriathartha (Verbal Adjective):

Tugann an aidiacht bhriathartha cáilíocht d'ainmfhocal agus tugann sí le fios go ndearnadh gníomh éigin air, m.sh:

tá an fhuinneog **briste**; tá an crann **leagtha**; tá an bia **ite**; tá a ghlúin **gortaithe**, s.rl.

Tabhair faoi deara an difríocht idir an briathar saor san aimsir chaite agus an aidiacht bhriathartha. (Is é *'the door was broken'* an Béarla atá ag an dá abairt seo, ach níl an chiall chéanna leo):

Bhí an fhuinneog briste (*aidiacht bhriathartha*, briste ag am ar leith, staid)

Briseadh an fhuinneog (*briathar saor*, aimsir chaite. Bhris duine éigin an fhuinneog. B'fhéidir go bhfuil sé deisithe anois!)

(Is é '*the window was broken*' an Béarla atá ag na trí abairt seo, ach níl an chiall chéanna leo):

Bhí an fhuinneog briste (aidiacht bhriathartha)

Briseadh an fhuinneog (*briathar saor*, aimsir chaite)

Bhí an fhuinneog bhriste le feiceáil ón mbóthar (aidiacht cháilithe – *the broken window was to be seen from the road*)

5. Céimeanna Comparáide na hAidiachta (Comparative degrees of the adjective):

- **Breischéim** (comparative): níos fearr; níos deise; níos iomláine; níos faide, s.rl.
- **Sárchéim** (superlative): is fearr; is deise; is dearfaí; is éadroime, s.rl.